

AL. VLAHUTĂ

MOGÂLDEA DE-A BABA OARBA NUVELE

Crina DUMITRESCU

AGORA

MOGÂLDEA

Am învățat cu el în școala primară. Nu-mi era drag, pentru că avea o figură răutăcioasă și pentru că, de câte ori se uita la mine, se strâmba, ceea ce a făcut într-o zi să-mi pară grozav de bine când am văzut pe *domnu'* Udrea c-o dată mi-l înșfacă de urechi și-l toarnă „la bancă“. Turnatul la bancă era teribil. Micul vinovat era așternut cu pieptul pe capătul băncii, un monitor îl ținea bine de grumaz, altul de picioare, și *domnu'* îi trăgea cu varga la... spate, ca să gonească mintea la cap. Uneori *domnu'* se înfuria strășnic de țipetele nenorocitului copil, și atunci vergile se rupeau una după alta, și asta-l necădea și mai rău... pe *domnu'*, vezi bine.

– Cambur! Să-mi aduci mâni douăzeci de *nuieli bune*; să nu te mai văd cu paie de astea, că-ți rup urechile. Ai înțeles?

– Am înțeles!

Ș-a două zi băiatul butnarului¹ de la Podu' Verde, Camburachi Gogoloș, venea cu maldărul la spinare.

Ce ochi de drac împielită avea Mogâldea; și ca un viezure își răsucea capul, o clipă n-avea astămpăr. Băieții îi ziceau „Michiduță“. Nu puteam prinde unde dispărea el în timpul recreației; întotdeauna o zbughea pe poartă cu câțiva tovarăși, și când se întorceau, aveau și ei un aer misterios și viclean... Știam că „tata“ lui Mogâldea e legător de cărți, și că șade peste drum de școală. Mai auzisem că „Michiduță“ are dugheană în gârliciul unei pivniță, dar fiindcă eu apucasem din capul locului să mă uit la el cu sfială, ceea ce, neapărat, îl făcu să mă privească de sus, se stabilise de la sine între noi amândoi un fel de mică

¹ Butnar – dogăr.

dușmănic, care ne îndârjea și ne strângea pumnii pe sub bancă, în aşteptarea surdă a unei definitive încercări de forțe pe dealul Țuguietei. Nu știi de ce mi-era frică de el, deși era mai mic decât mine. Îmi intrase-n cap c-care să mă umilească. Dar într-o zi am repurtat o victorie, de care și astăzi, când mi-aduc aminte, parcă mă umple un sentiment de mândrie. Domnu' Udrea ne explicase "prinderea lui Iisus în grădina de la Ghetsemani".

- Care știe s-o spuie și el aşa?

Un moment de profundă tăcere. Era primăvară; băieții se uitau la un zarzăr bătrân, care înflorise devreme.

- Eu...

Și mă scol, ridicând două degete; dar ce tare-mi bătea inima!

- Spune!

Domnu' își lăsă plăcătul capul pe mână; monitorul de la banca întâi îmi aruncă o căutătură infernală. Îmi dreseai glasul și-ncepui...

Frumos trebuie s-o fi depănat eu – căci domnul Udrea își ridică odată capul, și-mi spuse un "bravo, piciole!" care-mi aduse tot sângele-n obraz.

- Spune-o și tu, Tăbârcă!

Modestia la o parte... n-avea de-a face.

- Ieși afară, măgarule! Ia-ți și catrafusele de acolo, spurcăciune!

Treci, piciole, în locul lui!... Așa! Si poartă-te frumos.

Iată-mă-s monitor pe banca a VII-a! Multe bucurii am avut de-atunci, multe emoții mari și fericite am apucat în fuga vieții, dar fericit și mândru ca-n ziua aceea nu m-am simțit niciodată. După ce-mi așezai cărtile și caietele în bancă, înaintai binișor capul și-mi numărai supușii: erau opt. Mă mai uitai o dată bine: da, în celălalt capăt al băncii, care se chemea coadă... pricepeți de ce, era chiar el – smolitul și micul Mogâldea. De astă dată nu se mai strâmba la mine.

Mi se păru un an până s-aud clopoțelul.

Așadar, Michiduță era „în șădă“ la mine: dimineața și demeaza eu îl ascultam, eu îi privegheam caietele, eu îi puneam note la învățătură și la purtare, în catalogul meu, scris de „Moșu' Petrachi“ cu cele mai frumoase litere gotice, ce am putut să văd vreodată. Să fii student în

clasa a II-a primară, și să ai – pe lângă această onoare – și opt băieți „în șădă”, mi se pare că e de ce să te fudulești. Vă puteți închipui cât de adânc ofensat m-am simțit, când un ticălos de alvițar mi-a strigat într-o zi, de la spate: „Hei, mă băiețaș, îți pică batista!” M-am întors, firește, să văd ce e: îmi atârna ceva, dar nu era batista. Alvițarul pufni de râs. Ce dobitoc... Să-și bată joc de-un *monitor*! Dar și mama, zău, pesemne că nu mai știa altă croială de pantaloni!

*

* * *

– Hai, nu vrei să vii cu noi?

– Unde?

– La mine... la dugheană...

Ce limpede mi s-arăt-acum în minte... sunt douăzeci și șase de ani... toate se dau la o parte... văd căsuța lui Mogâldea, o babă stă la fereastră și se uită cu drag la noi, o bură de ploaie ne lustruiește ghiozdanele de glanț¹, aud clanța de la portiță, și pe Michiduță răstindu-se – era la el acasă :

– Da' haide, intrați, ce dracu'!

Și mergem cu toții în fundul ogrăzii, o rață leșească fuge 'naintea noastră, măcăind, speriată... Michiduță scoate-o cheie din buzunar, descuie lacătul și dă ușa la o parte. O, ce minune! Cine l-ar fi crezut așa de bogat?... Pe poliți albe de brad, de o parte și de alta, în gârliciul pivniții, toate bunătățile pământului... și cu ce rânduială sunt așezate! În cutioare de carton: rahat, smochine, roșcove, halva, migdale, cofeturi... Ochii lui Michiduță sticlesc ca ochii de pisică. Ne-așezăm jos pe treptele gârliciului.

– Dă-mi de șase parale cofeturi de cele galbene...

Pe tăviți de mucava, micul negustor își servește mușterii cu o îndemânare care mă uimește; el cântărește tot ce dă.

– Da' tu... ce vrei? spune.

¹Glanț – piele cu față lucioasă, acoperită cu un strat de lac.